

Kadernota minimabeleid 2016-2019

Gemeente Beverwijk

Meedoen geeft perspectief

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Leeswijzer	3
1.2 Inleiding	3
1.3 Evaluatie	3
1.4 Pijlers voor nieuw beleid	4
1.5 Definities en afkortingen	4
2. Landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen	6
2.1 Landelijke ontwikkelingen	6
2.2 Gemeentelijke ontwikkelingen	7
3. Pijlers 2016-2019	11
4. Minimabeleid in Beverwijk	13
4.1 Overzicht doelstellingen en actiepunten	14
4.2 Samenwerking	16
4.3 Activiteiten agenda	16
5. Financieel kader	18

Beste Lezer,

Voor u ligt een nieuwe kadernota Minimabeleid voor de komende 4 jaar. Hierbij staat solidariteit en perspectief voor diegenen die minder vanzelfsprekend mee kunnen doen, centraal.

Beverwijk is niet alleen bekend als een fijne gemeente om in te wonen en te werken, maar ook van oudsher als een sociale stad en dorp. Als wethouder vind ik het belangrijk om aan dit sociale gezicht een bijdrage te mogen leveren.

Ik maak graag van deze gelegenheid gebruik om samen met u even terug te kijken naar de periode van 2012 t/m 2015. Het waren behoorlijk turbulente tijden. Economische onzekerheid zorgde er voor dat wij meer mensen moesten bijstaan. Daarnaast was de landelijke wet- en regelgeving onderhevig aan vele veranderingen. Ik denk hierbij aan de wijzigingen zoals die van de Wet Werken naar Vermogen tot aan de Participatiewet. Dit maakte het uitvoeren van ons beleid er niet makkelijker op. Ondanks alles kunnen we constateren dat ons minimabeleid er toe heeft gedaan.

Ik ben ervan overtuigd dat meedoen meer perspectief biedt. Daarom gaan we meer inzetten op sociale activiteiten, ontmoetingen met anderen, betaald of onbetaald werk. Kortom: iedereen telt mee. Dat geeft zicht op kansen om jezelf te ontwikkelen, om een volwaardige plaats in onze samenleving in te nemen. Dat gunnen we onze inwoners én we vragen het ook van onze inwoners. Iedereen is even hard nodig in de veranderende maatschappij. Dus het accent ligt wat mij betreft meer op kansen.

Met andere woorden: we kiezen voor actie aan de voorkant van het beleid. Preventie is dan vanzelfsprekend een belangrijk onderwerp. Daarom stellen wij onder andere de jeugd als een van de belangrijkste speerpunten van ons beleid. Als ik lees in het jaarrapport jeugdmonitor van het CBS dat er sinds 2009 steeds meer minderjarige kinderen opgroeien in eenoudergezinnen die moeten rondkomen van een minimuminkomen, maak ik mij zorgen. Zo zijn er in Beverwijk in 2013 al 348 gezinnen met 621 kinderen met een laag inkomen. Dit onderstreept het belang van investeren in de toekomst van deze jongeren.

Zo zijn er nog veel meer punten waarmee wij als college de komende jaren aan de slag mee willen gaan.

Bijvoorbeeld, we verwachten dat de komende jaren een groeiend aantal statushouders in onze gemeente komen wonen. Het is een nieuwe uitdaging om hen te helpen om zo snel mogelijk te integreren, zodat ze volwaardige Beverwijkers kunnen zijn. Ook de buurgemeentes staan voor eenzelfde uitdaging. Samen met de burens werken we aan een Plan van Aanpak voor de maatschappelijke ondersteuning van deze groep nieuwe Nederlanders.

Dat zijn zomaar in de vogelvlucht een paar punten voor de komende jaren waar wij voor staan. Hierbij nodig ik u van harte uit onze nieuwe beleidsnota te lezen en ook de evaluatie door te nemen.

Zoals gezegd, meedoen geeft perspectief. Met de Kadernota Minimabeleid 2016-2019 willen we eraan bijdragen dat iedereen zinvol kan meedoen in de samenleving.

Haydar Erol
Wethouder

1. Inleiding

In deze kadernota is het nieuwe minimabeleid opgenomen dat met ingang van 1 januari 2016 geldt. Door het inwerkingtreden van deze kadernota, vervalt de kadernota minimabeleid 2012-2015. Deze kadernota is dus een totaaloverzicht van het minimabeleid vanaf januari 2016 tot en met 2019.

1.1 Leeswijzer

De kadernota bouwt voort op de evaluatienota van het minimabeleid 2012-2015, In het eerste hoofdstuk wordt kort teruggekomen op enkele bevindingen uit de evaluatienota. In hoofdstuk 2 worden vervolgens de landelijke en lokale ontwikkelingen geschetst. Deze ontwikkelingen worden in hoofdstuk 3 betrokken bij de verdere uitwerking van de 3 pijlers van het minimabeleid. In dit hoofdstuk worden doelstellingen en uitgangspunten beschreven. Per doelstelling wordt in gegaan hoe we dat willen bereiken en meten.

In hoofdstuk 4 tenslotte wordt een totaal overzicht gegeven van de doelstellingen en actiepunten.

1.2 Inleiding

Toegang tot zorg en ondersteuning is een lokale verantwoordelijkheid. Voorzieningen voor minima vallen onder het lokale ondersteuningsaanbod. Op IJmondiaal niveau worden gemeenschappelijke kaders geformuleerd. Dat doen we op basis van de Strategische IJmond Agenda (R-15-00020). Dit zien wij als kader voor de nog te ontwikkelen kadernota's en beleidsplannen. Zo ook voor de kadernota minimabeleid 2016-2019. Het minimabeleid sluit qua doelstellingen het beste aan bij de doelstelling 'Versterken van kracht en bewoners' van de transformatieagenda decentralisaties. Afstemming in de regio over ons minimabeleid is nodig om beweging naar meer eigen kracht te realiseren. Vanuit de Strategische IJmond Agenda willen wij kijken naar de inrichting van deze kadernota minimabeleid 2016-2019. Op die manier willen wij aansluiting vinden bij de regionale visie die in 2016 zijn vorm krijgt. Om die reden is het dan ook van belang om deze kadernota kaderstellend in te richten met ruimte voor (lokale en regionale) ontwikkeling en sociaal domein breed inzetbaar. Dit betekent een ander soort kadernota dan de kadernota minimabeleid 2012-2015. Anders wat betreft grootte, uitgangspunten en de inzetbaarheid op andere gebieden. In de nota worden actiepunten opgenomen, die na vaststelling van de kadernota, in een uitvoeringsplan verder zullen worden uitgewerkt. Naast deze kadernota zal in de loop van 2016 in IJmondiale samenwerking, een nota schuldhulpverlening worden opgesteld.

1.3 Evaluatie

Eind 2015 heeft de evaluatie op de kadernota minimabeleid 2012-2015 plaats gevonden. De conclusie is: voor de komende jaren willen wij een kaderstellende richting opgaan. Kaders die vanuit regionale visie aansluiten en lokaal verder in te richten zijn. Er is in 2015 nieuwe wetgeving van kracht gegaan. Er zijn nieuwe voorzieningen ontwikkeld en ingevoerd

Ondersteuning en preventie worden nog meer een speerpunt, waarbij hulp dichtbij een uitgangspunt is. Ontwikkelingen zoals de Strategische IJmond Agenda, het sociaal team en de Rijksmiddelen voor het intensiveren van het armoede en-schuldenbeleid spelen een zeer belangrijke rol voor de kaders van het minimabeleid 2016-2019. Tevens heeft het college, een ambitie opgenomen in het collegeprogramma 2014-2018, gaande over het minimabeleid:

'Ouders zijn in eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de ontwikkeling van hun kinderen. Echter, ouders van gezinnen die om financiële redenen geen kans zien om hun kinderen mee te laten doen aan educatieve, sportieve of culturele activiteiten worden door middel van actief minimabeleid ondersteund.'

Vanuit de evaluatie kadernota minimabeleid 2012-2015 zijn standpunten voor nieuwe kaders ontwikkeld en zijn in deze kadernota verder uitgewerkt in het hoofdstuk pijlers voor 2016-2019. Deze pijlers hebben betrekking op de voor Beverwijk, belangrijke zaken, wat betreft het minimabeleid.

1.4 Pijlers voor nieuw beleid

Het minimabeleid van de gemeente Beverwijk is gericht op de volgende drie pijlers:

Pijler 1: Bevorderen participatie

Pijler 2: Preventie en ondersteuning

Pijler 3: Maatwerk en toegang

Pijler 1: Bevorderen participatie

Uitgangspunt is dat inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen leven. Denk hierbij aan de thema's werk, inkomen en of zorg. Deze participatie willen wij stimuleren, hiervoor gaan wij samen met inwoners in gesprek en bieden waar nodig ondersteuning met als doel dat inwoners deze verantwoordelijkheid uiteindelijk ook zelf aan kunnen pakken. Binnen de pijler 'Bevorderen participatie' vinden wij het belangrijk dat inwoners in het eigen levensonderhoud kunnen voorzien en daartoe in staat blijven.

Pijler 2: Preventie en ondersteuning

Preventie is nodig om inwoners vroegtijdig te informeren en om complexere problematiek in de toekomst te voorkomen. Steeds vaker komen situaties naar voren die op een eerder moment wellicht voorkomen of verminderd hadden kunnen worden. Ondersteuning binnen het minimabeleid is er voor inwoners die op minimumniveau (110%) leven en een duwtje in de goede richting nodig hebben. Kinderen die opgroeien in armoede zijn hierbij een belangrijk aandachtspunt en willen wij specifieke aandacht geven binnen ons minimabeleid. Binnen de pijler 'Preventie en Ondersteuning' speelt voor het minimabeleid de schuldhulpverlening, de Jeugd en de minimegelingen een belangrijke rol.

Pijler 3: Maatwerk en toegang

De toegang willen wij toegankelijk, drempelvrij en preventief inrichten. Dit beweegt zich steeds meer richting het sociaal team. Waarbij de ondersteuning dichtbij, met en door burgers te organiseren is. Maatwerk is steeds belangrijker door de diversiteit aan problematiek en vragen die er spelen. Binnen de pijler 'Toegang en Maatwerk' willen wij binnen het minimabeleid (nog) meer gaan kijken naar de individu en op maat actie in zetten.

1.5 Definities en afkortingen

Minima

In deze kadernota hebben wij het over 'Minima'. Hiermee bedoelen wij:
'Minima, woonachtig in Beverwijk, die een inkomen hebben tot 110% van de bijstandsnorm'

Toelichting: Reden hiervoor is dat wij alleen de inwoners met een minimuminkomen willen ondersteunen. Tevens heeft ervaring ons de afgelopen jaren geleerd dat dit de grens is waaronder mensen behoefte hebben aan financiële bijstand.

Statushouders

Vluchtelingen die een (tijdelijke) verblijfstatus hebben.

PW	Participatiewet
Wwb	Wet werk en bijstand
Wgs	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
Cer	Compensatie eigen risico
Vng	Vereniging Nederlandse gemeenten
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden
BB	Bijzondere bijstand
PRO	Praktijkonderwijs
VSO	Voortgezet speciaal onderwijs
PI	Prestatie-Indicatoren
IIT	Individuele Inkomens toeslag
CZM	Collectieve Zorgverzekering Minima
LKS	Loonkostensubsidie

2. Landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen

In dit hoofdstuk gaan wij in op de landelijke en de gemeentelijke ontwikkelingen en trends. Dit is op basis van onderzoeksrapporten en op basis van wettelijke, beleidsmatige ontwikkelingen in het land, in de IJmond of lokaal in Beverwijk.

2.1 Landelijke ontwikkelingen

Armoede

Na 2007 nam de armoede in Nederland vrijwel voortdurend toe, met een versnelling vanaf 2011. Voor de economische recessie lag het armoedepercentage historisch gesproken zeer laag: 3,7% volgens het basisbehoeftecriterium, 5,4% volgens het ruimere niet-veel-maar-toereikendcriterium. Daarna was er sprake van een stijging, die alleen in 2010 tijdelijk onderbroken werd. Sinds dat jaar liep de armoede sterk op. Volgens de meest strikte armoededefinitie betrof het een toename van 4,0 naar 5,4%, volgens de meer gebruikelijke ruimere definitie liep het op van 6,0% naar 7,9% van alle Nederlanders. Sinds het begin van de recessie nam het aantal mensen met een inkomen onder het niet-veel-maar-toereikendcriterium toe met 412.000 personen, tot 1.255.000 in de voorlopige cijfers van 2013.

Volgens de raming treedt er een kentering op: het aantal mensen daalt naar verwachting (in 2014 en 2015) met 50.000, tot 7,6 % van de bevolking. Ook in 2015 wordt een afname voorzien, maar die is beperkt (11.000 personen minder onder het niet-veel-maar-toereikend criterium).

Van de kinderen waarvan ouders in de bijstand zitten, is bijna 60% arm. Zowel bij eenouder- als tweeoudergezinnen stijgt het armoederisico sterk wanneer er sprake is van een groot gezin, met drie of meer minderjarige kinderen. (bron: *Armoedesignalement 2014 Sociaal Cultureel Planbureau en Centraal Bureau voor de Statistiek*)

Sinds 2009 groeien steeds meer minderjarige kinderen op in een gezin dat moet rondkomen van een bijstandsuitkering. In 2009 was dit 5,2 procent, vorig jaar 6,5 procent (bijna 223 duizend minderjarigen). In de grote steden en in het noorden en zuiden van Nederland wonen relatief veel kinderen in een bijstandsgezin. Ouders van deze kinderen geven vaker dan werkende ouders aan dat ze hun kinderen niet voldoende speelgoed kunnen geven. Dit staat in het Jaarrapport Jeugdmonitor CBS in opdracht van het Ministerie van VWS heeft samengesteld. (bron: jaarrapport jeugdmonitor CBS, november 2015)

Participatiewet

Iedereen die kan werken maar daarbij ondersteuning nodig heeft, valt sinds 1 januari 2015 onder de Participatiewet. De wet is er om zoveel mogelijk mensen met of zonder arbeidsbeperking werk te laten vinden. De Participatiewet vervangt de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en een groot deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong).

Centrale inkomensgrens

De centrale inkomensnorm van 110% van de toepasselijke bijstandsnorm is vervallen. Het staat de gemeenten hierdoor vrij om in het beleid vast te stellen in welke mate rekening wordt gehouden met de financiële draagkracht.

Categoriale bijzondere bijstand

Sinds 1 januari 2015 bestaat de categoriale bijzondere bijstand voor ouderen en mensen met een chronische ziekte niet meer.

Individuele inkomensvoorslag

De categoriale langdurigheidstoelage is per 1 januari 2015, met de komst van de Participatiewet, vervangen door de individuele inkomensvoorslag, bedoeld voor

mensen die langdurig van een laag inkomen rond moeten komen zonder uitzicht op verbetering.

Studietoeslag

De individuele studietoeslag is voor mensen met een arbeidshandicap die een extra steuntje in de rug nodig hebben als het gaat om studeren. Deze toeslag is een nieuw onderdeel van de Participatiewet en wordt aangevraagd via de bijzondere bijstand.

Middelen intensivering armoede en schuldenbeleid

Het kabinet heeft 20 miljoen euro vrijgemaakt voor de bestrijding van armoede en schuldenproblematiek. Bovenop deze 20 miljoen euro stelt het kabinet structureel extra middelen beschikbaar om de armoede- en schuldenaanpak te intensiveren. Het grootste deel komt beschikbaar voor gemeenten, die verantwoordelijk zijn voor het armoede- en schuldenbeleid.

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

Sinds 1 januari 2013 is de Wgs van kracht. De Wgs betreft overigens een kaderwet, wat betekent dat de invulling per gemeente kan verschillen. Gemeenten dienen de eigen beleidsregels en een beleidsplan vast te stellen.

Statushouders

Afgelopen jaren en zoals nu te verwachten de komende jaren, zullen het aantal statushouders die in de gemeente gehuisvest moeten worden sterk toenemen. In 2016 wordt een toename van circa 150% ten opzichte van 2015 verwacht. (2015: 69, 1^e helft 2016: 48) In de praktijk blijkt dat deze mensen, zeker in het begin, een beroep moeten doen op een bijstandsuitkering. Gelet op, enerzijds de situatie dat velen nog niet direct mogen werken, speelt ook de afstand tot de arbeidsmarkt een rol, met name het ontbreken van de Nederlandse taal. Om te voorkomen dat deze groep langdurig op het bestaansminimum verblijft en onvoldoende in de maatschappij kan participeren, is er extra aandacht nodig. In het breed gedragen bestuursakkoord met de VNG "Verhoogde asielinstream", wordt hiertoe een belangrijke aanzet gegeven.

2.2 Gemeentelijke ontwikkelingen

Strategische IJmond Agenda

In de inleiding van deze kadernota is al het een en ander beschreven over de Strategische IJmond Agenda. Er volgt in 2016 een regionale visie geformuleerd als basis van de transformatie. In de agenda staat benoemd dat die visie is gericht op het benutten en versterken van het zelf oplossend vermogen (draagkracht) van mensen. De transformatie wordt in de IJmond aangepakt vanuit de volgende drie invalshoeken: 1. Samenwerking binnen IJmond, 2. Samenhang binnen het sociale domein, 3. Van buiten naar binnen. Vanuit dat perspectief zijn er in de agenda vier ambities geformuleerd, die in deze kadernota ook op de achtergrond aanwezig zullen zijn binnen de pijlers van het minimabeleid.

1. Versterken van kracht bewoners: basis voor de transformatie!
2. Meer grip: aan welke knoppen kunnen we draaien?
3. Integrale toegang: knop voor invloed op volume en vernieuwing
4. Samenhangende arrangementen: ontschotting en investeren in preventie

Participatiewet

Voor de uitvoering van de Participatiewet zijn er diverse verordeningen en beleidsregels vastgesteld. De beleidsregels bijzondere bijstand is daar ook een van, met name van toepassing op het minimabeleid. De beleidsregels bijzondere bijstand zijn zoveel mogelijk IJmondiaal afgestemd. De beleidsregels bijzondere bijstand zijn

vastgesteld voor het jaar 2016. In 2016 zullen deze geactualiseerd worden en geharmoniseerd worden met de IJmond regio en de kaders van het minimabeleid. In het bijzonder wordt aandacht gegeven hoe omgegaan kan worden met de geconstateerde sterke toename van individuele bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten, budgetbeheer en beschermingsbewind.

Centrale inkomensgrens

De centrale inkomensgrens is komen te vervallen. Echter de 110%, zoals voorheen werd gehanteerd, blijft in Beverwijk van kracht. Reden hiervoor is dat wij alleen de inwoners met een minimuminkomen willen ondersteunen. Tevens heeft ervaring ons de afgelopen jaren geleerd dat dit de grens is waaronder mensen behoefte hebben aan financiële bijstand. Om er zeker van te zijn dat het bereik van de voorzieningen voldoende is, kunnen we in de beleidsperiode 2016-2019 het bereik van de voorzieningen peilen. Hiervoor kan een algemene 'minimascan' of 'benchmark' voor worden ingezet. In het uitvoeringsprogramma wordt hier een vervolg aan gegeven.

Individuele inkomenstoelage

De categoriale langdurigheidtoelage is per 1 januari 2015, met de komst van de Participatiewet, vervangen door de individuele inkomenstoelage. De individuele inkomenstoelage is er voor de inwoners die langdurig van een laag inkomen rond moeten komen zonder uitzicht op inkomensverbetering. Het college kan in beleidsregels nader bepalen wat er wordt verstaan onder 'uitzicht op inkomensverbetering'.

Middelen intensivering armoede en schuldenbeleid

De afgelopen jaren zijn er diverse projecten opgestart door de inzet van de extra middelen voor de armoede- en schuldenaanpak. (Zoals de fiets en computerregeling en het Jeugdsportfonds) De komende tijd worden er ook nieuwe initiatieven verder uitgewerkt. Dit alles heeft ook invloed op het minimabeleid voor de komende jaren.

Middelen afschaffing WTCG en CER bijdrage

In 2014 zijn middelen naar de WMO overgeheveld om lokaal voor de mensen die hoge zorgkosten hebben, compensatie te organiseren voor het verlies van de WTCG en CER bijdrage. Dit is samengegaan met een zeer grote bezuiniging op het budget. Voor 2016 is in Beverwijk een invulling gegeven door een inkomensafhankelijke WMO compensatieregeling Eigen risico ziektekosten te organiseren.

Computer en fietsregeling voor schoolgaande kinderen

In het kader van de middelen intensivering armoede- en schuldenbeleid heeft de staatssecretaris Klijnsma in een brief gevraagd aan gemeenten om de middelen zo gericht mogelijk in te zetten voor onder andere kinderen die onvoldoende mee kunnen doen. Sinds 1 januari 2015 is hiervoor de fiets en computerregeling in werking getreden binnen de beleidsregels bijzondere bijstand. Een deel van de middelen intensivering armoede- en schuldenbeleid worden om die reden ingezet voor 'de kinderen die onvoldoende mee kunnen doen'.

Sociaal team

In het kader van de decentralisaties in het sociaal domein is er, samen met de maatschappelijke partners, een integrale en wijkgerichte aanpak in de vorm van een Sociaal team ontwikkeld. Dit heeft ook invloed op het minimabeleid omdat het Sociaal team bepaalde taken kan gaan oppakken die vanuit het minimabeleid uitkomst bieden aan inwoners.

Schuldhulpverlening

Sinds 1 januari 2013 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening van kracht. Deze wet bepaalt dat het college iedere vier jaar een beleidsplan moet vaststellen. Het beleidsplan schuldhulpverlening 2013-2016 is nog steeds van kracht en moet in de loop van 2016 herschreven worden zodat er vanaf 1 januari 2017 een nieuw plan ter uitvoering ligt. Doel is om dit net zoals het huidige beleidsplan, opnieuw, lokaal en gemeentelijk gelijkluidend in te zetten.

Binnen de schuldhulpverlening is er steeds meer aandacht voor preventie. Door middel van projecten (gefinancierd vanuit de middelen intensivering armoede- en schuldenbeleid) en onze werkwijze proberen wij cumulatie van schulden te voorkomen of op tijd ondersteuning aan te bieden.

Jeugd

De afgelopen jaren zijn er diverse rapporten verschenen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het rapport 'Kinderen in armoede, 25 juni 2013' waarin staat dat een op de negen kinderen opgroeien in armoede en dat armoede grote gevolgen heeft voor kinderen. De kinderombudsman vraagt in zijn voorwoord van dit rapport dan ook om armoedebeleid te ontwikkelen, specifiek gericht op kinderen. In het onderzoek komt ook naar voren dat de volgende zaken van belang zijn voor de gemeenten: 1) Beleid beter op maat, 2) Samenwerken met lokale partijen, 3) Verdergaande decentralisatie (integrale aanpak), 4) Actiever worden van de minima, elkaar ondersteunen.

Tevens is te lezen in de brief (Kamerbrief: Samen werken aan een effectieve armoede- en schuldenaanpak, 25 november 2013) van de staatsecretaris, Jetta Klijnsma, dat zij gemeenten vraagt zich met name in te zetten voor kinderen die onvoldoende kunnen meedoen en voor het versterken van een preventieve aanpak. Dit betreft het inzetten van de middelen intensivering armoede- en schuldenbeleid. Recentelijk (november 2015) is door het CBS het 'jaarrapport jeugdmonitor' naar buiten gebracht in opdracht van het ministerie van VWS. Hieruit blijkt dat sinds 2009 er steeds meer minderjarige kinderen opgroeien in een gezin dat moet rondkomen van een bijstandsuitkering. In Beverwijk zijn er in 2013, 348 gezinnen met 621 kinderen met een laag inkomen. Dit zijn de bij ons (vanwege een minimaregeling) bekende gezinnen.

Voor Beverwijk blijft de doelgroep 'Jeugd' daarom belangrijk binnen ons minimabeleid.

Ouderen

Volgens het CBS is ook bij oudere huishoudens het aandeel met een inkomen onder de lage-inkomensgrens de laatste jaren toegenomen. Bij echtparen ouder dan de pensioengerechtigde leeftijd liep het aandeel verder op tot 2,6% in 2013, en bij alleenstaande ouderen steeg het tot 6,4%. Dit is wel lager dan bij andere bevolkingsgroepen, maar de zorgkosten en de energielasten zijn vaak hoger. Uitgegaan wordt van de situatie dat dit ook voor Beverwijk van toepassing is. Voor de zorgkosten is een voorziening getroffen in de vorm van de Collectieve Zorgverzekering. Naast de Collectieve Zorgverzekering is in de gemeente Beverwijk een aanvullende WMO regeling Eigen Risico ziektekosten gestart voor mensen met hoge zorgkosten. Voor overige kosten zal een beroep moeten worden gedaan op de individuele bijzondere bijstand, aangezien de extra kosten niet van te voren zijn aan te geven.

Door ouderen wordt doorgaans weinig gebruik maken van gemeentelijke minimaregelingen, die individueel moeten worden aangevraagd; Dit kan te maken hebben met:

- a. gevoelens van schaamte
- b. onbekend zijn met regelingen a.g.v. een achterstand in de digitalisering
- c. weinig tot geen contact met de gemeente i.v.m. het ontbreken van een structurele uitkering met contactmomenten;

Bij ouderen is geen inkomensvooruitgang meer te verwachten.
Het voornemen is om informatie en advies vooral ook te richten op de doelgroep ouderen.

Sport

Binnen het nieuwe (nog te ontwikkelen) sportbeleid is het voornemen om het mogelijk te maken, het sporten meer in de 'buurt' te organiseren.

Daarnaast is het ook de bedoeling om sportverenigingen te versterken. Wat kan een sportvereniging nog meer betekenen in de participatiemaatschappij? Denk aan een initiatief voor kwetsbare groepen zoals de minima (of specifiek kinderen die opgroeien in armoede) of ouderen. Voor het nieuwe minimabeleid biedt dit nieuwe kansen en mogelijkheden om het afglijden naar sociale uitsluiting en armoede tegen te gaan en mensen te laten participeren.

3. Pijlers 2016-2019

Voor het minimabeleid van de gemeente Beverwijk zijn drie pijlers ontwikkeld. Deze pijlers zijn sociaal domein breed en omvatten hierdoor een brede kijk op het minimabeleid.

Pijler 1: Bevorderen participatie

Uitgangspunt is dat inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen leven. Denk hierbij aan de thema's werk, inkomen en of zorg. Deze participatie willen wij stimuleren, hiervoor gaan wij samen met inwoners in gesprek en bieden waar nodig ondersteuning met als doel dat inwoners deze verantwoordelijkheid uiteindelijk ook zelf aan kunnen pakken. Binnen de pijler 'Bevorderen participatie' vinden wij het belangrijk dat inwoners in het eigen levensonderhoud kunnen voorzien en daartoe in staat blijven.

Doelstellingen en uitgangspunten

De doelstellingen uit de minimanota 2012 – 2015 blijven actueel.

- De doelstelling "*Meer mensen aan het werk dan wel naar vermogen*" blijft ook in de komende jaren de doelstelling. Daarbij is uitgangspunt dat betaald werk de beste manier is om armoede te bestrijden. Bovendien voorkomt deze doelstelling (participatie), sociale uitsluiting.
- De doelstelling "*eigen verantwoordelijkheid van de klant en zelf bijdragen naar vermogen aan je eigen participatieproces*" blijft eveneens actueel. Hierbij is het uitgangspunt dat dit moet leiden tot een grotere eigen rol van de klant, maar ook tot het beter benutten van hetgeen de klant (of zijn omgeving) zelf kan. De klant wordt daarmee in zijn eigen kracht gelaten.

Hoe meten we dat (Prestatie-indicatoren)

Om een goede beoordeling te kunnen doen van hetgeen het beleid de komende jaren voor effect heeft, is het van belang om SMART indicatoren te benoemen en hiervoor een nulmeting en monitoring te doen. Voor de hiervoor genoemde doelstellingen worden de volgende indicatoren vastgesteld.

- *Toename aantal uitstroom en beperking instroom.*
De indicator is sterk afhankelijk van de economische ontwikkelingen en de arbeidsmarkt. Daarom zal ook een vergelijking plaatsvinden met landelijke en regionale cijfers. Reden om deel te gaan nemen aan een benchmark.
- *Doorstroom van klanten naar een hogere trede van de participatieladder.*
Indien klanten in een hogere trede terecht komen, neemt de afstand tot de arbeidsmarkt af. Ook een toename van de loonwaarde van een klant wordt gezien als een indicator. De klant kan immers meer bijdragen aan het zelf verbeteren van zijn afhankelijkheid.
- *Afname van het percentage klanten zonder mogelijkheden tot participatie / tegenprestatie.*
Voor de klanten die ingedeeld zijn in deze categorie (41,9% = 258 van de 610 klanten die in beeld zijn voor vrijwilligerswerk/tegenprestatie) is het van belang dat zij wel op een of andere wijze gaan participeren. Hier ligt een samenhang met sociale activering en begeleiding vanuit de Wmo.
- *Toename van zelfredzaamheid op basis van de zelfredzaamheidsmatrix.*
Met de zelfredzaamheidsmatrix kan de zelfstandigheid van de klant gemeten worden. De zelfredzaamheid meet op de volgende terreinen de zelfredzaamheid: financiën; dagbesteding; huisvesting; huiselijke relaties; geestelijke gezondheid en lichamelijke gezondheid. Hier ligt een directe samenhang en samenwerking met de sociale teams en de Wmo.

Pijler 2: Preventie en ondersteuning

Preventie is nodig om inwoners vroegtijdig te informeren en om complexere problematiek in de toekomst te voorkomen. Steeds vaker komen situaties naar voren die op een eerder moment wellicht voorkomen of verminderd hadden kunnen worden. Ondersteuning binnen het minimabeleid is er voor inwoners die op minimumniveau (110%) leven en een duwtje in de goede richting nodig hebben. Kinderen die opgroeien in armoede zijn hierbij een belangrijk aandachtspunt en willen wij specifieke aandacht geven binnen ons minimabeleid. Binnen de pijler 'Preventie en Ondersteuning' speelt voor het minimabeleid de schuldhelpverlening, de Jeugd en de minimaregelingen een belangrijke rol.

Doelstellingen en uitgangspunten

Ook bij deze pijler worden een aantal doelstellingen uit het bestaande minimabeleid voortgezet. Wij willen dit op de volgende manier formuleren.

- *Tegen gaan niet-gebruik.*
Uitgangspunt hierbij is dat meer advies en informatie leidt tot beter gebruik van voorzieningen. Mensen die recht hebben op een voorziening moeten hier ook zoveel mogelijk gebruik maken. Dat kan sociale uitsluiting en afglijden naar armoede voorkomen. Hierbij wordt met name gedacht aan ouderen en kleine zelfstandigen.
- *Preventie.*
Samenhang met andere domeinen, zoals onderwijs en sport, kan preventief leiden tot gebruik van voorzieningen. Ook hier kan sociale uitsluiting mee voorkomen worden. Ten aanzien van de "nieuwe" doelgroep van de participatiewet, kwetsbare jongeren die bijvoorbeeld van het PRO/VSO onderwijs afkomstig zijn en voorheen zouden instromen bij de Wajong, moeten preventief afspraken worden gemaakt met het onderwijs. Rechtstreekse instroom in vervolgonderwijs, dan wel op de arbeidsmarkt is dan beter mogelijk.
- *Jeugd als speerpunt.*
Vroegtijdige participatie van jongeren voorkomt langdurige (uitkerings)afhankelijkheid. Ook hier is de samenhang met sport en onderwijs van groot belang. Tevens speelt het (ambulante) jongerenwerk en het sociale team een belangrijke rol.
- *Participatie van Statushouders in de maatschappij.*
Statushouders zijn vaak langdurig afhankelijk van een uitkering. Daarnaast ontstaat er vaak sociale uitsluiting, onder andere door een taalprobleem. Vroegtijdige participatie van statushouders is dan ook van groot belang. Verder kunnen statushouders, die ook, meer dan voorheen vaak goede opleidingen hebben, positief bijdragen aan de ontwikkeling van de (economische) maatschappij. Mogelijkheden als kleinschalige zelfstandige activiteiten (ook wel genoemd scharrelondernemers) kunnen bijdragen aan het vinden van oplossingen.
- *Aandacht voor ouderen*
Zoals in de vorige paragraaf aangegeven is het wenselijk informatie en advies over de mogelijkheden van de bijzondere bijstand, minimaregelingen en de collectieve zorgverzekering aan ouderen die met name toenemende zorgkosten hebben, te versterken. Nagegaan wordt of een minimaregeling waarbij kosten waar ouderen mee te maken hebben worden vergoed, mogelijk is. Hierdoor kan de toegankelijkheid verbeteren. Naast een eventuele aparte regeling wordt ook nagegaan of de collectieve zorgverzekering versterkt kan worden.

Hoe meten we dat (Prestatie-indicatoren)

- *Toename gebruik voorzieningen bijzondere bijstand en minimaregelingen voor zowel klanten met een PW uitkering als niet klanten.*

De toename moet gezien worden in verhouding tot het verwachte aantal mensen met een uitkering tot 110% van het bijstandsniveau. Volgens de minimascan zijn dit 1860 huishoudens (10,2%) in 2013.

- *Toename gebruik jeugdsportfonds en regeling maatschappelijke participatie van kinderen.*

Gebruik van beide regelingen zegt iets over participatie van jeugd in de maatschappij.

- *Omvang aantal jeugdigen met een PRO/VSO opleiding en gebruik PW.*
Dit aantal moet afnemen als er goede afspraken zijn gemaakt tussen onderwijs en participatie. Via het RMC is de doelgroep bekend.

Pijler 3: Maatwerk en toegang

De toegang willen wij toegankelijk, drempelvrij en preventief inrichten. Dit beweegt zich steeds meer richting het sociaal team. Waarbij de ondersteuning dichtbij, met en door burgers te organiseren is. Maatwerk is steeds belangrijker door de diversiteit aan problematiek en vragen die er spelen. Binnen de pijler 'Toegang en Maatwerk' willen wij binnen het minimabeleid (nog) meer gaan kijken naar de individu en op maat actie inzetten.

Doelstellingen en uitgangspunten

Voor deze pijler zijn de volgende doelstellingen te formuleren.

- *Maatwerk.*
Uitgangspunt bij deze doelstelling is dat voorzieningen en gebruik van voorzieningen gezien worden in het licht van de situatie van de klant (en zijn omgeving). Het voorkomt dat middelen niet onnodig gebruikt worden. Individuele bijzondere bijstand is al maatwerk. Nagegaan kan worden of andere instrumenten ingezet kunnen worden om meer maatwerk te bieden.
- *Goede toegankelijkheid.*
Een goede toegankelijkheid leidt tot sneller en efficiënter gebruik van voorzieningen. Hierbij kan gedacht worden aan efficiënte (werk)processen, digitalisering van de aanvraag, minimale uitvraag van gegevens en voorkomen dubbele uitvraag van reeds bekende gegevens.
- *Beperking uitvoeringskosten en administratieve lasten van de klant.*
Lagere uitvoeringskosten kan meer inzet op verstrekkingen betekenen. Individuele aanvragen kosten meer tijd en geld dan dat van regelingen gebruik wordt gemaakt die al bestaan of die efficiënter toegang bieden. Uitbreiding collectieve verzekering in samenhang met efficiëntere vergoeding van hoge zorgkosten, waaronder het Eigen risico nader onderzoeken. Onderzocht wordt hoe omgegaan kan worden met de geconstateerde sterke toename van bb voor beschermingsbewind, budgetbeheer en bewindvoeringskosten.

Hoe meten we dat (Prestatie-indicatoren)

- Snellere afhandelingstermijn voor aanvragen bijzondere bijstand
- Mogelijkheid tot digitale aanvraag van bijzondere bijstand en minimaregelingen
- Toename gebruik collectieve zorgverzekering

4. Minimabeleid in Beverwijk

In dit hoofdstuk worden de hiervoor besproken doelstellingen en speerpunten op een rij gezet, waarbij tevens wordt aangegeven hoe we de doelstellingen willen bereiken in de

komende 4 jaar. Concrete uitwerking van de activiteiten en actiepunten worden in een uitvoeringsplan opgenomen.

4.1 Overzicht doelstellingen en actiepunten

Pijler	Doelstelling	Hoe meten we dat (PI)	Hoe willen we dat bereiken	Nulmeting ¹
Bevorderen participatie	Meer mensen aan het werk, dan naar vermogen	Toename aantal uitstroom en beperking instroom	Voortzetten samenwerking in IJmond Werkt! En inzetten instrumenten re-integratiebeleid, daar waar nodig.	2015: Instroom 414 Uitstroom 324 (waarvan 130 naar werk)
			Inzetten op preventief handhavingsbeleid (Instroombeperking)	
			Deelnemen aan een benchmark	
	Eigen verantwoordelijkheid van de klant en zelf bijdragen naar vermogen aan je eigen participatieproces	Doorstroom van klanten naar een hogere trede op de participatieladder	Mensen stimuleren gebruik te maken van eigen kracht bij het vinden van werk. Samenwerking met Sociale teams.	Trede ² 2015: 6: 32,6% 5: 16,6% 4: 23,1% 3: 17,9% 2: 9,7% 1: 0,2%
		Toename gemiddelde loonwaarde van klanten	Goede matching	Gemiddelde loonwaarde klanten met LKS: Nog niet bekend
			Loonwaarde meten en registreren	In ontwikkeling
		Afname van het percentage klanten zonder mogelijkheden tot vrijwilligerswerk / tegenprestatie	Samenwerking Participatie, Welzijn en Wmo	2015: 41,9%
		Toepassen zelfredzaamheidsmatrix voor PW klanten	Zelfredzaamheidsmeter inzetten voor PW klanten	In ontwikkeling
Preventie en ondersteuning	Tegen gaan niet gebruik	Toename gebruik BB en minimaregelingen, in het bijzonder	Informatie en advies	2015: BB excl. regelingen: 1239 (618) ³

¹ Voor de nulmeting is aangesloten bij de gegevens zoals die in de evaluatie Kadernota minimabeleid 2012-2015 zijn gebruikt.

² 6= betaald werk; 5= betaald werk met ondersteuning; 4= onbetaald werk; 3= deelname georganiseerde activiteiten; 2= sociale contacten buitenshuis; 1= geïsoleerd

Pijler	Doelstelling	Hoe meten we dat (PI)	Hoe willen we dat bereiken	Nulmeting ¹
		voor niet bekende klanten		Fiets: 140 (11) Computer: 105 (14) 2015: Soc. Cult. en Mij. Activiteiten: 600 (196) IIT: 462 (82) CZM: 444 (180)
	Preventie	Omvang aantal kwetsbare jongeren (PRO/VSO) en PW	Afspraken met onderwijs en RMC	Aantal uitstromers PRO/VSO: 5 (2015) Aantal met PW:
	Jeugd als speerpunt	Toename gebruik maatschappelijke participatie kinderen	Informatie	Mij. part. kinderen: 123 (27)
	Participatie van Statushouders in de maatschappij	Aantal statushouders met PW >3 jaar in PW	Nagaan of specifieke projecten in gang kunnen worden gezet.	Aantal 263 (2015) >3 jaar: 93
Maatwerk en toegang	Maatwerk		Nagaan of andere instrumenten ingezet kunnen worden om maatwerk te bieden.	
			Onderzoek naar sterke toename IBB voor beschermingsbewind, budgetbeheer en bewindvoeringskosten	
	Goede toegankelijkheid	Snellere afhandelingstermijn aanvragen BB	Digitale aanvraag BB en minimaregelingen	
			Koppeling toegang	
	Toenemende rol Sociale team	Aanvragen BB via Sociale team		In ontwikkeling
	Beperking uitvoeringskosten en administratieve lasten klant	Toename gebruik CZM	Onderzoeken of de collectiviteit kan worden uitgebreid, evenals de bijdrage voor het ER. Dit in samenhang met de Wmo regeling Eigen risico ziektekosten.	Aantal CZM 2015: 444

³ Aantal tussen haakjes is aantal zonder uitkering levensonderhoud PW

4.2 Samenwerking

Bij de uitwerking van de actiepunten zoals aangegeven in de kolom “Hoe willen we dat bereiken” wordt zoveel mogelijk samengewerkt met de IJmond gemeenten om tot harmonisatie van het minimabeleid te komen. Bij het vaststellen van de kaders is al aansluiting gezocht bij de Strategische IJmond agenda.

4.3 Activiteiten agenda

In deze paragraaf willen we de te ondernemen activiteiten (kolom “Hoe willen we dat bereiken”) in een activiteiten agenda plaatsen.

Activiteit	1e halfjaar 2016	2e halfjaar 2016	2017	2018	Betrokkenen (Alles wordt zoveel mogelijk samen gedaan/afgestemd met Velsen en Heemskerk)
Voortzetten samenwerking in IJmond Werkt! En inzetten instrumenten re-integratiebeleid, daar waar nodig.					IJmond Werkt!
Inzetten op preventief handhavingsbeleid (Instroombeperking) Voorbereiding					Team participatie
Inzetten op preventief handhavingsbeleid (Instroombeperking) Implementeren en toepassen					Idem
Deelnemen aan een benchmark					Divosa. Team participatie.
Mensen stimuleren gebruik te maken van eigen kracht bij het vinden van werk. Samenwerking met Sociale teams. Maken van goede afspraken					Sociale teams en team participatie
Mensen stimuleren gebruik te maken van eigen kracht bij het vinden van werk. Samenwerking met Sociale teams. Toepassen.					Sociale teams en Wmo
Loonwaarde meten en registreren					UWV en IJmond Werkt!
Goede matching tussen werknemers en werkgevers gelet op de loonwaarde van de klant Implementeren bepaling loonwaarde					IJmond Werkt!
Goede matching tussen werknemers en werkgevers gelet op de loonwaarde van de klant. Toepassing					IJmond Werkt!, WGSP

Samenwerking Participatie, Welzijn en Wmo ter verbetering van de mogelijkheid tot deelname vrijwilligerswerk / tegenprestatie. Ontwikkeling.					Welzijn, Wmo, team participatie
Samenwerking Participatie, Welzijn en Wmo ter verbetering van de mogelijkheid tot deelname vrijwilligerswerk / tegenprestatie.					Welzijn, Wmo, team participatie
Zelfredzaamheidsmeter inzetten voor PW klanten. Vorbereiding					WMO. Sociaal team
Zelfredzaamheidsmeter inzetten voor PW klanten.					Team participatie
Informatie en advies. Ontwikkeling informatiemateriaal en periodieke communicatie. Hierbij aandacht voor toegankelijkheid informatie.					Communicatie, Cliëntenraad
Afspraken met onderwijs en RMC over toeleiding kwetsbare jongeren					RMC, Onderwijs, UWV
Nagaan of specifieke projecten in gang kunnen worden gezet voor stathouders					IJmond Werkt!, Inova, Vluchtelingenwerk
Nagaan of andere instrumenten ingezet kunnen worden om maatwerk te bieden.					Team participatie
Onderzoek naar sterke toename IBB voor beschermingsbewind, budgetbeheer en bewindvoeringskosten					Team participatie
Digitale aanvraag BB en minimaregelingen					Communicatie
Onderzoek naar Koppeling toegang om dubbele uitvraag te voorkomen					Team participatie en Wmo
Onderzoeken of de collectiviteit kan worden uitgebreid, evenals de bijdrage voor het ER. Dit in samenhang met de Wmo regeling Eigen risico ziektekosten.					BSenF, zorgverzekeraars

5. Financieel kader

De baten en lasten die betrekking hebben op de voorzieningen voor de minima worden in de programmabegroting begroot in programma 10 "Maatschappelijke ondersteuning individuele voorzieningen" op product 15072 "Voorzieningen voor minima". Naast het budget voor voorzieningen aan de burger, bestaat het budget uit uitvoeringskosten. Schuldhulpverlening maakt geen deel uit van deze kadernota. Er komt een aparte kadernota Schuldhulpverlening.

Huidig beschikbaar budget en ontwikkeling in besteding:

Omschrijving	Begroot 2014	Werkelijk 2014	Begroot 2015	Werkelijk 2015	Verschil begroting 2015 werkelijk 2015	Begroot 2016	Verschil begroting 2015 - 2016
Bijzondere bijstand excl. Baten	548.968	574.666	540.961	799.937	-258.976	488.899	-52.062
Bijzondere bijstand baten	-75.000	-46.849	-75.000	-61.281	-13.719	-75.000	0
Intensivering armoedebelaid	130.000	17.945	157.000	104.079	52.921	141.290	-15.710
Langdurigheidstoeslag / Individuele Inkomensloeslag	188.352	198.343	188.352	220.365	-32.013	187.410	-942
Bijdrage maatschappelijke verkeer	169.875	153.579	169.875	82.241	87.634	169.025	-850
Bijdrage collectieve ziektekostenverzekering	73.442	77.086	74.360	85.982	-11.622	74.955	595
Noodteam	5.220	1.506	5.220	1.536	3.684	5.194	-26
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	172.720	260.078	172.720	263.001	-90.281	221.211	48.491
Kwijtschelding riolrecht / bijzondere bijstand	197.104	249.352	247.104	244.395	2.709	196.118	-50.986
Uitvoeringskosten	671.268	680.361	637.945	601.378	36.567	694.774	56.829
overige kosten*	26.662	108.500	26.662	8.389	18.273	26.589	-73
Totaal	2.108.611	2.274.567	2.145.199	2.350.021	-204.822	2.130.465	-14.734

* overige kosten in 2014 betreft eenmalige regeling tegemoetkoming koopkracht minima

In dit financiële overzicht vallen de sterke toename van de individuele bijzondere bijstand en de tekorten op de kwijtschelding belasting op.

De individuele bijzondere bijstand is een open eind regeling. De toename wordt vooral veroorzaakt door het beroep op vergoeding voor beschermingskosten, budgetbeheer en bewindvoeringskosten. Daarnaast is een toename van de inrichtingskosten te constateren, met name vanwege de toename van het aantal te huisvesten statushouders. Dit zijn autonome ontwikkelingen veroorzaakt door landelijke beleid. Wel willen we het komende jaar onderzoeken hoe we hier mee om kunnen gaan en om te kijken of de kosten beperkt kunnen worden.

Financiële ruimte voor nieuw beleid is op basis van deze begroting en bestedingen niet aanwezig. De voorgestelde acties zullen ingezet worden om deze te realiseren zonder inzet van extra middelen. Bij de uitwerking zal hier zo nodig op teruggekomen worden bij nadere besluitvorming.